

apport

Een apport is het verschijnen van een voorwerp in een normale vorm, zonder de normale toestand van de omgeving te hebben beschadigd of veranderd. Een apport kan plaatsvinden door vaste materie heen. Bekend zijn de goed gedocumenteerde stenenregens die in de 19de eeuw soms binnenshuis plaatsvonden op Java maar ook elders. Ook levende wezens kunnen geapporteerd worden. Hoe, waardoor en waarvandaan? Dat blijft open voor speculatie. Poltergeistverschijnselen gaan vaak gepaard met apporten en verdwijningen, en soms komt het voor in de levens van paranormaal begaafden als geïsoleerd geval waar nog geen verklaring voor bestaat.

astraal lichaam

Het hangt een beetje af van de traditie die men volgt, maar meestal verstaan we onder het astrale lichaam datgene wat uittreedt bij onze dood en soms ook op andere momenten. Het astrale lichaam is het voertuig van onze ziel. Het is zo fijnstoffelijk dat we het onder normale omstandigheden niet kunnen zien, maar helderzienden nemen het zo nu en dan waar.

astrale reizen

In de spirituele literatuur is vaak sprake van astrale reizen die mensen maken wanneer ze uit hun lichaam getreden zijn. Sommigen overkomt dat spontaan, maar er zijn technieken om die *uittreding* te bevorderen. Mystici, heiligen en helderzienden berichten soms van uitvoerige astrale reizen waarin hen de geheimen van hogere sferen worden onthuld. Anderen zijn al blij als ze bij wijze van spreken van het bed naar het nachtkastje kunnen hopen.

aura

Ieder mens, maar ook ieder ander levend wezen heeft een aura om zich heen: een energieveld dat door sommige helderzienden waargenomen kan worden en verschillende zachte tinten heeft die bij elk mens verschillend zijn. De stralenkrans of halo waarmee heiligen meestal worden afgebeeld is een neerslag van de aura, die misschien vroeger door meer mensen gezien kon worden dan nu het geval is. Emoties en lichamelijke condities hebben invloed op onze aura. Daarom kan de toestand van onze gezondheid en gemoedstoestand er uit afgelezen worden. Bijna iedereen kan met wat oefening leren aura's te zien, hoewel meestal niet in kleur. Op spirituele beurzen kan men zijn aura laten fotograferen, maar het is de vraag of dat niet een trucje is.

aura-healing

Als we ervan uitgaan dat in onze aura de toestand van ons lichaam en onze emoties te zien is, dan is de stap naar aura-healing niet groot. Er zijn mensen die aan de hand van wat ze in de aura zien ons welzijn kunnen beïnvloeden door onze aura energetisch te behandelen. Zie ook: *healing*

automatisch schrift

Sommige mediums maar ook andere mensen zijn in staat om zich helemaal 'leeg' te maken, waardoor het soms mogelijk wordt dat er informatie vanuit een andere bron door hen heen komt. Automatisch schrift is één van de manieren waarop die informatie kan worden doorgegeven. Iemand is dan vaak in trance, maar niet altijd. De hand schrijft maar door, soms in normaal en soms in spiegelschrift. Pas achteraf blijkt wat er is geschreven. Op die manier zijn talloze boeken tot stand gekomen zonder dat de schrijver zich verantwoordelijk voelt voor de inhoud. Automatisch schilderen of tekenen komt ook voor.

Bandstemmenfenomeen

zie *EVP*

BDE

De BDE (*Bijna Dood Ervaring*), in het Engels NDE (*Near Death Experience*), is een verschijnsel dat de laatste decennia veel aandacht krijgt, omdat het veel vaker voorkomt. Patienten met kwalen waar men vroeger aan overleed, kunnen nu met succes worden gereanimeerd.

De meeste BDE's zijn positief en hebben vaak, maar niet altijd, een klassiek patroon: men gaat door een tunnel en komt dan in een schitterende wereld, waar men al of niet wordt opgewacht door dierbaren of religieuze figuren, die de betreffende persoon zeggen dat hij niet mag blijven maar terug moet keren naar zijn lichaam. Dat geschiedt vaak met grote tegenzin. Maar niet alle BDE's volgen dat stramien, en niet alle BDE's zijn positief. Wat ze allemaal gemeen hebben is de diepe en vaak levensveranderende indruk die ze achterlaten op degene die het overkomt. In ons land is het cardioloog Pim van Lommel die er uitvoerig onderzoek naar heeft gedaan, in Amerika zijn dat o.a. *Raymond Moody*, *P.M.H. Atwater* en *Kenneth Ring*.

beschermengel

Het geloof in beschermengelen is universeel. Spiritualisten geloven dat we allemaal beschermd worden door op z'n minst één wezen uit de hogere wereld. Of je dat dan een beschermengel noemt of een geleidegeest is niet zo belangrijk. Waar het om gaat is dat we in principe in contact kunnen komen met onze helpers en beschermers en dat we erop kunnen vertrouwen dat ze bij ons zijn. We staan er niet alleen voor.

bezetenheid

Bezetenheid is een moeilijk begrip, en wat de een zal beschouwen als de uitwas van een psychologische toestand, zal de ander beleven als inmenging door een kwaadaardige geest. Spiritualisten denken in dit opzicht net zo verschillend als andere mensen. We geloven dat er een onzichtbare wereld om ons heen is en dat daarin krachten werkzaam zijn die het goed maar ook wel minder goed met ons voorhebben. Daarom dragen we zorg voor bescherming door ons zoveel mogelijk open te stellen voor positieve *entiteiten*, en hun bescherming te vragen. Er is heel veel wat we niet begrijpen, en bezetenheid is een verschijnsel waar in de historie voorbeelden van lijken te zijn, maar hoe het precies zit weten we niet. We hebben er ook liever niet mee te maken!
Zie ook *exorcisme*

bilocatie

Letterlijk: op twee plaatsen tegelijk zijn. Het lijkt onmogelijk, maar er zijn in de geschiedenis vele voorbeelden van bilocatie die goed gedocumenteerd zijn. Blijkbaar kan het astrale lichaam een vorm aannemen die niet te onderscheiden is van het stoffelijke lichaam. Sommige heiligen bezaten de gave van de bilocatie. Een beroemd voorbeeld is *Maria D'Agreda* (1602-1665), die een Indianenstam in Zuid-Amerika bekeerde terwijl ze haar klooster in Spanje nooit verliet. Toen de Spaanse priesters die betreffende stam bereikten bleek die al door 'de blauwe dame' van het Christendom op de hoogte te zijn gebracht, en bekeerd.

buitenzintuigelijk

Buitenzintuigelijk is alles wat buiten het bereik van onze normale zintuigen valt. Voor veel mensen houdt de wereld op bij de grens van wat we kunnen waarnemen, maar iedereen beschikt in aanleg over meer gevoeligheid, en die grens is een hele vage. Bij dieren liggen die grenzen heel anders, en daaraan kunnen we zien dat we niet alles naar de menselijke maat moeten meten. In de parapsychologie spreken we bij buitenzintuigelijke waarneming over ESP (*Extra Sensory Perception*)

chakra's

Sanskriet voor 'iets dat draait' De zeven energie-centra die gelocaliseerd zijn langs de verticale as van ons lichaam, van de basis van de ruggesgraat tot aan de kruin. In het Hindoeïsme en Boeddhisme hebben de chakra's een naam en worden ze vaak afgebeeld in de zeven kleuren van de regenboog.

channelen

Letterlijk 'een kanaal zijn' voor stemmen of ingevingen of een entiteit die door iemand heen wil komen. Er zijn beroemde channelers, zoals *Jane Roberts* (1929-1984) in de 60er jaren, die 'Seth' channelde, en in deze tijd '*Ramtha*', het alter ego van de Amerikaanse *Mrs. J.Z. Knight*, die duizenden aanhangers trekt. Soms is het subject zich niet bewust van de gechannelde boodschappen en neemt hij of zij de stem en de lichaamstaal aan van de gechannelde entiteit. Er zijn veel meer vormen van 'channeling'. Zie ook '*automatisch schrift*' .

cold reading

Een term die vaak gebruikt wordt om het optreden van mediums aan de kaak te stellen. Cold reading is een techniek die gebruikt wordt door toneel-telepaten, of 'mentalisten'. Het is een slimme manier om reacties uit te lokken bij het 'slachtoffer' en aan de hand daarvan verder te vragen, waarbij die onwillekeurig informatie loslaat in woord en mimiek die de cold-reader verder kan helpen in zijn 'helderziendheid'. Een bekwame waarnemer kan zo z'n brood verdienen. Er zijn zeker ook frauduleuze mediums die van cold-reading gebruik maken (en daarom is het belangrijk kritisch te luisteren), maar een goed medium zal dingen weten te vertellen over anderen die voor een cold-reader een gesloten boek blijven.

controle

Een controle is een oud begrip dat vroeger vaker werd gebruikt dan nu. Trance-mediums hadden vaak een controle, een geest die als intermediair fungeerde tussen de geestenwereld en het medium. Nu noemen we dat liever een gids. De functie van de controle was ook om het medium te beschermen, omdat het medium tijdens een trance kwetsbaar is en open staat voor velerlei invloeden.

cryptomnesie

Ofwel: verborgen herinnering. Cryptomnesie is vaak de oorzaak van schijnbare paranormale kennis of herinnering aan vorige levens. Het is een feit dat wij alles opslaan wat we in ons leven meemaken en waarnemen, ook al is het vluchtig. Het meeste daarvan vergeten we of we zijn ons niet eens bewust dat we het waarnemen. Onder hypnose of in dromen komen verborgen herinneringen soms weer bovendrijven. Daarom moet daar altijd rekening mee gehouden worden wanneer iemand over paranormaal verkregen informatie lijkt te beschikken, vooral in *regressie*-sessies als het gaat om het vertellen van een vorig leven. Er zijn diverse gevallen bekend van mensen die hun informatie haalden uit een boek dat ze als kind hadden gelezen. Alle details waren in hun hersens opgeslagen, om er als 'vorig leven' weer uit te komen.

divinatie

Onder divinatie verstaan we: antwoord proberen te krijgen op een vraag langs paranormale weg. Divinatie is zo oud als de mensheid en het aantal methoden is enorm groot, van theebladen tot de glazen bol en van beentjes gooien tot vogelsporen interpreteren. Divinatie is vaak cultuurgebonden: met leest en voorspelt aan de hand van lokale middelen die in de traditie verankerd zijn. Op spirituele beurzen kan met soms 'koffiedik kijken' , en reken maar dat zo'n methode in trek is!

drop-in communicator

Het gebeurt soms dat er tijdens een spiritualistische bijeenkomst een geest 'voordringt' , die zich wil laten horen, terwijl hij eigenlijk niet bij een van de aanwezigen hoort. Voor een medium is het dan lastig om de boodschap te plaatsen. Geesten kunnen net zo ongeduldig zijn als levende mensen. Vroeger, tijdens de klassieke seance, kwam dat verschijnsel vaker voor dan nu. Dan kon een drop-in een seance totaal verstoren.

ectoplasma

Ectoplasma is een vloeistof die voortkomt uit het lichaam van een medium. De precieze aard van die stof is onbekend. In seances van lang geleden nam die stof soms de vorm aan van iets herkenbaars. Daarmee werd enorm vaak bedrog gepleegd, maar in enkele gevallen was het zeker een echt verschijnsel waarvoor we geen verklaring hebben. Door onderzoekers uit de 19de eeuw zijn er veel foto's gemaakt van ectoplasma, en dat ziet er onsmakelijk maar wel intrigerend uit! Zie ook '*Materialisatie-medium*'.

energieën

De mens is een energetisch wezen, die net als de hele natuur uit energieën bestaat. Op atomair niveau bestaat alles uit trillingen. Het is te begrijpen dat het evenwicht in dat hele subtiele systeem ontregeld kan worden, zowel in het klein als in het groot. Een psychische geneeswijze, of '*healing*' werkt in op de energieën in en rond ons lichaam.

entiteit

Onder een entiteit verstaan we iets of iemand in de geestenwereld, sympathiek, neutraal of akelig, die zich in ons leven mengt. John of God, een healer in Brazilië, is 'in entity' als er een genezer of heilige uit de andere wereld door hem heen werkt.

De grote ziener Edgar Cayce sprak in zijn trance-boodschappen ook over entiteiten als hij levende mensen bedoelde. In wezen is er ook weinig verschil tussen het een en het ander.

etherisch

Het is altijd aangenomen dat er een energieveld om ons heen is dat andere energievelden doordringt. In de oudheid werd dat ether of aether genoemd, vandaar het woord etherisch. Reichenbach (1788-1869) noemde het 'Od', de Chinezen noemen het 'Chi' of 'Qi' en Mesmer noemde het 'fluidum'. Wij noemen het gemakshalve levensenergie die zichtbaar wordt in onze aura .

etherisch dubbel

Het etherisch dubbel is een blauwdruk van ons lichaam waarin zich de chakra's bevinden. Het kan het stoffelijke lichaam niet verlaten zoals het astrale lichaam dat kan. Er heerst nogal wat verwarring over zulke termen en de begrippen die ze benoemen. Sommige leringen, zoals die van de Theosofen, maken veel onderscheid tussen de vorm en functie van verschillende lichamen, maar anderen doen dat minder.

EVP of Electronic Voice Phenomenon (bandstemmen)

EVP is een methode die nog niet zolang bestaat maar intussen door duizenden mensen op de wereld wordt beoefend: het opnemen van stemmen met bandrecorders. Stemmen die niet van levenden afkomstig zijn, wel te verstaan. Het verschijnsel werd bij toeval ontdekt door de Zweed *Friedrich Jürgenson* (1903-1987) en opgepakt door de Let *Dr. Konstantin Raudive* (1906- 1974), die vele duizenden boodschappen registreerde. Met de vooruitgang van de techniek worden ook de boodschappen beter te verstaan. Er zijn vele methoden om geslaagde opnames te maken, en de computer is daarbij een goed hulpmiddel. Internet verschaft alle informatie om het zelf te proberen.

exorcisme

Sinds de film 'The Exorcist' heeft iedereen wel een beeld van *bezetenheid* en exorcisme. Binnen de Katholieke kerk is het geloof in bezetenheid nooit weg geweest, en de laatste jaren is er een groeiende roep om exorcisme, en worden er priesters opgeleid om die rituelen te kunnen uitvoeren. Het Vaticaan heeft exorcisten in dienst. Dat lijkt raar, maar het is heel Bijbels. In de Russisch orthodoxe kerk is het 'duiveluitdrijven' al vele eeuwen een aanvaarde praktijk. We kunnen er bedenkingen bij hebben, omdat het de vraag is of de verschijnselen van bezetenheid niet soms gestimuleerd worden door alle rituele bombast en of het inschakelen van een psychiater in veel gevallen niet nuttiger zou zijn.

ganzfeld

Betekent 'het hele veld'. Een parapsychologische methodiek die de laatste jaren is ontwikkeld en wordt getest met vrijwilligers. Een subject wordt in een ruimte geplaatst die geluiddicht en prikkelloos is. Hij krijgt een koptelefoon op met zg. 'witte ruis' en een halve pingpongbalbril die de ogen afsluit en niets doorlaat dan extern zwak rood licht. Afgesloten van de normale prikkels blijken onze hersens zelf beelden te gaan vormen, een beetje zoals de *hypnagogische* beelden tussen waken en slapen. De hersenen zijn dan gevoeliger voor paranormale indrukken, en dat is ook waar het in de ganzfeld proeven om gaat.

gedachtenfotografie

Al in het begin van de 20ste eeuw werd er geëxperimenteerd met het fotograferen van gedachten, door de Japanner *T. Fukurai*. Maar bekend werd het pas door de Amerikaan *Ted Serios*, waarmee in de 60ger jaren veel proeven zijn genomen o.l.v. *Dr. Jule Eisenbud*, die er ook een boek over schreef. Serios was in staat om concrete beelden van o.a. gebouwen herkenbaar over te brengen op negatief. Ook met *Uri Geller* zijn ooit zulke proeven met succes gedaan, maar niet in een laboratorium, en voor de wetenschap 'geldt' het dan niet.

geestenwereld

Spiritualisten geloven dat de geestenwereld niet 'ergens ver weg in de hemel' is, maar om ons heen. Helderzienden vertellen soms dat ze als kind al heel vanzelfsprekend contact hadden met kinderen of volwassenen in de geestenwereld, en dat ze die voor gewone levende mensen aanzagen.

geleidegeest

Volgens het Spiritualisme hebben we allemaal een geleidegeest. Zie *beschermengel*.

gene zijde

Een van de aanduidingen van de plaats waar we na onze dood naartoe gaan. Andere namen zijn 'hiernamaals' of 'de geestenwereld' of 'de Sferen', of 'Zomerland'. Keus genoeg, maar de betekenis is hetzelfde.

glasje draaien

Een gezelschapsspel van jongeren, waarbij een omgekeerd glas wordt gebruikt op een stuk papier met een alfabet. Het is niets anders dan een geïmproviseerd *Ouja-bord*, en net zo onverstandig om mee te experimenteren als je niet weet wat er kan gebeuren. Zeker als je vragen gaat stellen kun je voor grote en onaangename verrassingen komen te staan. Doe het niet!

glossolalie

'Spoken in tongen': een verschijnsel dat zich soms voordoet in religieuze revival bijeenkomsten. De uitgestoten klanken hebben niet met een bestaande aardse taal te maken, al kunnen ze er voor een buitenstaander oppervlakkig op lijken. Het zijn onbewuste verzinsels van degenen 'over wie de geest vaardig wordt'. Ook mediums is het wel eens overkomen, zoals de Franse *Helène Smith* (1861-1928) die beweerde de taal van Mars te spreken.

Wanneer een medium of iemand anders een taal spreekt die hij niet heeft geleerd maar die aantoonbaar een bestaande taal is, spreken we van **Xenoglossie**.

healing

(Psychische) healing is een veelzijdig begrip. We verstaan er vormen onder als energie-healing (het overbrengen van genezende energie van de healer naar de patiënt (zie *'magnetiseren'*), of healing door gebed of handoplegging, of healing die plaatsvindt op een gewijde plaats, zoals bv. Lourdes, of ook de healing die gegeven wordt door healers die tijdelijk door een *entiteit* in bezit genomen worden en dan soms de wonderbaarlijkste dingen kunnen doen, zoals de psychische operaties die door sommige Braziliaanse en Filipijnse genezers met gewoon gereedschap en in een handomdraai worden uitgevoerd. Kortom: van 'healing' spreken we als er geen medische methodiek aan te pas komt, maar ook geen alternatieve geneeswijzen als acupunctuur. Wat niet wil zeggen dat je door de klassieke of alternatieve geneeskunst niet geheeld kunt worden!

helderziend/clairvoyant

Een begrip dat voor zichzelf spreekt, maar ook vele variaties kent. Helderzienden, of clairvoyanten zoals ze vroeger werden genoemd, zijn er in alle soorten en maten, en hun talenten zijn soms aangeboren, maar soms ook door oefening verworven. Hoe dan ook, helderziendheid is een talent dat net als andere talenten ontwikkeld en bijgehouden moet worden.

Ook mensen zonder zulke gaven beleven soms in hun leven momenten van helderziendheid of 'helderwetendheid'. Dat laatste zou je 'intuïtie' kunnen noemen.

hypnagogische toestand

Tussen wakker zijn en in slaap vallen is er vaak een korte periode waarop we heel helder lijken te zijn. Beelden komen dan in grote scherpte op ons af en ons geheugen schijnt beter te werken.

Als we wakker worden is er soms ook weer zo'n moment. In vaktaal heet dat 'hypnopompisch'. We staan dan open voor paranormale indrukken, omdat onze hersens een ander ritme hebben (alpha ritme) dan in het waakbewustzijn. Beide toestanden kunnen door training verlengd worden en bij sommigen zelfs leiden tot een uittreding.

intelligentie

In het Spiritualisme verstaan we onder een 'intelligentie' een bewust wezen dat met ons in contact treedt vanuit een andere dimensie. Dat kan een natuurgeest zijn of een andere bewuste vorm van (onzichtbaar maar aanwezig) leven. De hoogste Intelligentie is God.

intuïtie

Intuïtie is een begrip dat we allemaal kennen, en wat je zou kunnen omschrijven als een ingeving vanuit het niets. Zeker is dat we allemaal intuïtie hebben, en dat het verstandig is ernaar te luisteren, wat de bron ook mag zijn.

kabinet

Een woord dat in de oudere spiritualistische literatuur nogal eens voorkomt en waarmee een kleine ruimte, soms draagbaar, bedoeld wordt waarin het *materialisatie-medium* plaatsnam voor het opwekken van de meer spectaculaire verschijnselen. Het kabinet, zo groot als een WC, diende om de energie van het medium te bewaren en haar misschien te beschermen tegen storende invloeden. Er zat meestal een gordijn voor dat door onderzoekers of nieuwsgierigen soms werd weggeschoven om te controleren of het medium er nog wel inzat, wat in het stikgedonker niet altijd meeviel. Op die manier werd bedrog soms snel ontdekt, maar kon dankzij het kabinet ook makkelijker gepleegd worden.

Lang niet alle mediums maakten gebruik van een kabinet. *D.D.Home* bijvoorbeeld deed zijn wonderlijke kunsten bij daglicht en zonder enige geheimzinnigheid.

Materialisatie-mediums zijn uiterst zeldzaam geworden, en zulke séances worden niet meer gehouden.

karma

Over karma is veel geschreven. In het kort is het de leer van oorzaak en gevolg: wat we doen of laten heeft gevolgen voor een volgend leven, en wat we nu beleven heeft te maken met een vorig bestaan. Karma, oorspronkelijk een begrip uit het Hindoeïsme, is dus onlosmakelijk verbonden met de leer van *reïncarnatie*.

Kirlian-fotografie

De Rus *Semyon Kirlian* (1898-1978) en zijn vrouw *Valentina* ontdekten in 1939 het 'Kirlian effect' terwijl ze met hoge voltages electriciteit aan het experimenteren waren. Tot hun verrassing bleek ieder organisme omgeven te zijn door een uitstralend bioëlectrisch aura, dat helderder was naarmate het organisme gezond was en in kracht afnam en tenslotte dooft als het organisme, bv. een blad, sterft.

In Amerika was het *Thelma Moss* (1918-1997) die het onderzoek verder bracht en vast kon stellen dat ook het 'fantom' van een stukje afgesneden blad nog steeds straalt alsof het blad nog 'heel' is. Zij zag dit als een bewijs dat er een blauwdruk is van ieder levend ding, en een geheugen van de vorm, ook als die vorm er niet langer is. Daarmee gaf ze grond aan het vermoeden dat de z.g. fantoompijn waar mensen met geamputeerde ledematen onder lijden, een reëel fysiek verschijnsel is en geen hersenschim.

De waarde van Kirlian fotografie wordt nog altijd door de wetenschap ontkend en na Moss is het onderzoek nauwelijks voortgezet. Tegenwoordig zijn er apparaten waarmee men zelf Kirlian-foto's kan maken.

Of het Kirlian aura samenvalt met het aura dat door helderzienden wordt waargenomen, of dat het hier om een bioplasmisch energieveld gaat dat in healing wordt aangewend is de vraag. Er is veel meer onderzoek nodig naar dit intrigerende verschijnsel dat veel implicaties lijkt te hebben voor ons denken over leven.

kruiscorrespondentie

Een begrip uit de parapsychologie, vooral gekoppeld aan een van de oprichters van de *Society for Psychical Research*, *Frederic Meyers* (1843-1901), die na zijn dood aan verschillende mediums boodschappen doorgaf die op zichzelf niets betekenden, maar samengevoegd een begrijpelijk geheel vormden.

levitatie

Levitatie, 'lijfelijke opheffing' is een raadselachtig verschijnsel dat zich vroeger voordeed bij een enkel groot medium zoals D.D.Home, maar ook buiten het spiritisme bekend is o.a.van de katholieke heilige *Joseph de Copertino* (1603-1663). Yogi's bezaten soms ook het vermogen te leviteren. Transcendente Meditatie wordt aangeprezen als een methode die de zwaartekracht kan opheffen. Niet alleen mensen leviteren, ook voorwerpen kunnen spontaan de lucht ingaan. Het is niet uitgesloten dat vroegere culturen over technieken beschikten om door middel van geluidstrillingen of gebruik van magnetisme materie gewichtloos te maken, en ook in onze eeuw zijn er experimenten gaande die wijzen op die mogelijkheid. Hoe dan ook, met of zonder hulpmiddelen, de zwaartekracht is niet een onveranderlijk gegeven!

lichaam/ziel/geest

De 'drie-eenheid' van ons bestaan als mens. Onder 'geest' verstaan we dan meestal alles wat door onze hersenactiviteit gestuurd wordt en de 'ziel' is datgene wat eeuwig is en bij de dood overleeft.

Dat onderscheid is niet altijd even uitgesproken. We spreken b.v. over 'de geest geven'. Spirit, van het Latijnse Spiritus, betekent geest, maar ook adem en ziel. In het Hebreeuws is 'ruach' het woord dat zowel adem als geest betekent. Adem is leven. Het woord voor de individuele ziel is 'nesjamah'. In het Grieks hebben we pneuma, adem, en psyche, ziel. Over de subtiele betekenisverschillen hebben theologen en filosofen boeken vol geschreven.

In vroegere eeuwen heeft men zich vooral het hoofd gebroken over de 'zetel van de ziel', en die dan weer in het hart, dan weer in het hoofd gezocht. Vergeefs. De Egyptenaren beeldden haar uit als een vogel, Ka, die wegvloog als iemand stierf. De ziel werd gewogen, zoals we op muurschilderingen kunnen zien. Maar ook in 1906 was er *Dr.MacDougall* die de ziel met succes heeft gewogen....ongeveer 23 gram.

In alle spirituele overleveringen is de ziel de essentie van ons menszijn, en niemand dan de grootste materialist twijfelt aan haar bestaan.

lichtverschijnselen

Met het digitaal fotograferen is een nieuwe fase ingetreden wat betreft het vastleggen van paranormale verschijnselen. Op sommige foto's kan men behalve 'orbs' ook andere lichtverschijnselen aantreffen, die meer lijken op langsflietsende energiestromen of bliksemschichten. Meestal is er technisch niets op zulke foto's aan te merken. Bij het afdrukken blijkt er ineens iets gebeurd te zijn. Vroeger noemde men zoiets een 'extra', en frauduleuze en eerlijke fotografen maakten graag gebruik van de vraag naar 'geestenfotografie', waarvan we nu nog talloze voorbeelden kunnen bewonderen.

lucide dromen

Een verschijnsel (in het Engels 'lucid dreaming') dat 'helder dromen' betekent.

Lucid dreaming is dromen en weten dat je droomt. Dat is met gewone dromen niet het geval. Tijdens een lucide droom is het mogelijk de droom te beïnvloeden. Zulke dromen maken veel meer indruk dan de doorsnee droom en blijven in de regel in je geheugen hangen. Vaak heb je het gevoel ergens geweest te zijn en een droom gehad te hebben met een diepe betekenis. Hoe ze ontstaan en waarom we ze maar een enkele keer hebben is niet bekend, maar er bestaan technieken om ze op te wekken.

magnetiseren

De techniek en het effect van magnetiseren werd ontwikkeld door *Anton Mesmer* (1734-1815) en zijn volgelingen. Mesmer ging er daarbij van uit dat we omgeven zijn door een 'fluïdum' dat soms uit balans raakt, en met magneten en magnetische manipulaties te herstellen is. Dat fluïdum noemde hij 'dierlijk magnetisme', omdat het een kenmerk is van alle levende wezens. Voor zijn behandelingen gebruikte Mesmer voornamelijk apparaten, maar zijn leerlingen ontdekten dat het ook met de handen kan. Patiënten werden in een *somnambulistische* trance gebracht, en deden dan vaak uitspraken die behoorlijk mediamiek waren.

Nu gebruikt een magnetiseur geen apparaten meer en hij is er ook niet op uit iemand in trance te brengen. Maar het beginsel van het overbrengen van energie van de een naar de ander is nog steeds geldig.

materialisatie

Materialisatie, of 'stof worden' is een verschijnsel dat zich soms tijdens séances voordeed. Iets wat er tevoren nog niet was bleek opeens aanwezig. Soms ging het dan om iets wat er tevoren niet was en er ook eigenlijk niet kon zijn, bv. een roos in hartje winter. Materialisaties konden vele vormen aannemen. Soms ontstond een hand, een gezicht of een hele figuur uit 'ectoplasma'. Soms ook was er eerder sprake van een 'apport'. Het omgekeerde, dematerialisatie, gebeurde natuurlijk ook.

materialisatie-medium

In de geschiedenis van het spiritisme waren er enkele grote mediums die in trance materialisaties veroorzaakten. Een van de bekendste was de Italiaanse *Eusapia Paladino* (1854-1918).

Tegenwoordig zijn zulke mediums uiterst zeldzaam en als ze er nog zijn dan timmeren ze niet meer aan de weg.

meditatie

Een algemene term voor een serie technieken die allemaal het tot rust brengen van de geest als doel hebben, om zo tot een diepere ervaring te komen, en uiteindelijk, maar dat is maar weinigen gegeven, tot verlichting....Soms gaat het mediteren aan de hand van een bepaald object, een mantra, of een stem die je in een andere wereld brengt, de z.g. geleide meditatie, waarbij beelden en situaties *gevisualiseerd* worden. Mediteren is ook niet altijd stilzitten. Er zijn ook loop-meditaties en zelfs spring-meditaties.

medium

Het woord 'medium' betekent 'in het midden' . Dat is precies wat een medium is: iemand die tussen de andere wereld en de onze instaat en die twee met elkaar verbindt. We onderscheiden diverse soorten mediums, omdat mensen met mediamieke gaven elk hun eigen sterke kanten hebben, zoals dat bij alle talenten het geval is. Hun werkwijze is meestal afgestemd op hun specifieke mediumschap. Afgezien van de individuele verschillen zijn er natuurlijk goede en slechte mediums, en ook geslepen bedriegers! Het is belangrijk om van een medium niet het laatste woord te verwachten. Een goed medium zal alleen een richtlijn aangeven, en je niet je persoonlijke verantwoordelijkheid ontnemen.

muziek bij het sterven

Uit veel getuigenissen van mensen die een BDE meemaken maar ook van de omgeving van stervenden komen berichten over de on aardse schoonheid van muziek die een enkele keer ook door andere aanwezigen wordt gehoord. De meeste mensen die zoiets overkomt kunnen niet de vinger leggen op de herkomst van instrumenten of melodische vorm, maar spreken van iets wat elke aardse muziek te boven gaat en daarmee niet te vergelijken is. Parapsycholoog *Scott Rogo* schreef er twee boeken over, waaruit mag blijken dat het hier niet om een enkel uitzonderlijk geval gaat.

natuurgeesten

Het geloof in natuurgeesten is zo oud als de wereld. Ze gaan onder vele namen, van trollen tot Deva's. Sommigen kunnen ze zien, en er bestaan gedetailleerde beschrijvingen van hun uiterlijk en gedrag, zoals van de helderziende theosoof *Geoffrey Hodson* (1886-1983) en *Rev. Robert Kirk* in de 17de eeuw. Spiritualisten geloven dat ze bestaan. In sommige culturen is het geloof in natuurgeesten zo gewoon als bloesem in de lente, en ook nu nog wordt in Ierland en IJsland rekening gehouden met de wensen en waarschuwingen van elfen en andere onzichtbaren. De overleveringen rond natuurgeesten vullen duizenden boeken.

In de *Theosofie* is er sprake van een duidelijk omschreven hiërarchisch systeem met de mens temidden van hogere en lagere natuurgeesten.

In de geschiedenis van het spiritualisme is het de bedenker van de scherpzinnige Sherlock Homes, *Sir Arthur Conan Doyle* (1859-1930) geweest die met zijn geloof in de '*Cottingley Fairies*' de door twee meisjes op de foto vastgelegde elfjes, zijn reputatie als intelligent mens danig in de waagschaal heeft gesteld. Het is waarschijnlijk dat het in dat geval inderdaad om een uit de hand gelopen grap ging, wat niet wil zeggen dat elfen dus niet bestaan. Het valt alleen niet mee ze te fotograferen!

occultisme

Occult betekent 'verborgen' . Daarmee is het een beetje een eng woord geworden, maar dat is het niet. Occultisme is een algemene term voor wat voor de huidige wetenschap nog niet te verklaren is. Vroeger werd alles occult genoemd wat we nu meestal aanduiden met paranormale verschijnselen of psi. Ooit zal het occulte niet meer controversieel zijn, hopen we, maar een geaccepteerd en begrepen deel van onze menselijke mogelijkheden en belevingswereld.

orbs

Orbs zijn lichtbollen die vaak spontaan op digitale foto's verschijnen, maar daarom niet allemaal van bovennatuurlijke aard zijn. Er zijn mensen die lichtbollen zien, in de natuur, als iemand sterft, en vroeger tijdens seances werden ze soms waargenomen. Orbs vertonen soms een 'bewust' gedrag. Helderzienden associëren ze met de geestenwereld. Het is zeker dat bepaalde energetisch geladen plaatsen zoals steencirkels, graancirkels en begraafplaatsen, maar ook bepaalde mensen, kinderen en dieren orbs aantrekken.

Ouija bord

Het Ouija bord, of 'talking board' heeft zich in Amerika ontwikkeld in de 19de eeuw uit de *planchette*, en is een hulpmiddel om met geesten te communiceren. Het klassieke bord heeft een alfabet, nummers van 1 tot 10, 'ja' , 'nee' en 'good bye' , en is heel lang qua ontwerp praktisch onveranderd gebleven.

Vaak werd werken met het bord gezien als een gezelschapsspel, maar dat is het absoluut niet. Hoewel sommige mensen er positieve ervaringen mee hebben, is het niet ongevaarlijk om te experimenteren met krachten die je niet kent. Hetzelfde geldt voor het zg. '*glaasje draaien*' .

Blijf eraf als je niet weet waar je aan begint!

overschaduwing

Daaronder verstaan we het tijdelijk samenkomen van onze eigen en een andere geest. Overschaduwing is geen bezetenheid, degene die het overkomt is zich er (meestal) goed van bewust. Soms gebeurt het bij healers en mediums dat er een ander tijdelijk door hen heen komt om hen bij het werk behulpzaam te zijn. Overschaduwing kan ook minder gunstig zijn. Soms kan het door derden worden waargenomen.

paragnost

Een paragnost is iemand die van nature paranormale gaven heeft. Een paragnost is niet hetzelfde als een *medium*. Paragnosie kan zich op veel verschillende psi-gebieden manifesteren.

planchette

De planchette is een hartvormig plankje met drie wieltjes en een schrijfstift erin. Deelnemers leggen een vinger op de planchette zonder druk uit te oefenen. Soms worden er op die manier boodschappen geschreven. In combinatie met het Ouija bord dient de planchette om letters aan te wijzen. Het schrijfgerei blijft dan achterwege.

poltergeist/klopgeest

Een poltergeist, letterlijk lawaaiige geest, is een verschijnsel dat zich bijna altijd voordoeft als er pubers in de buurt zijn. Blijkbaar is de energie en de onrust van de pubertijd iets wat de verschijnselen kan helpen te ontstaan. Of er werkelijk sprake is van geesten die op willen vallen, of dat de gebeurtenissen puur energetisch/psychokinetisch zijn, daarover zijn de meningen van parapsychologen verdeeld. Poltergeistverschijnselen duren zelden langer dan een paar weken en zijn meestal voor mensen ongevaarlijk, maar desastreus voor iemands huisraad. Een gevaarlijke maar gelukkig zeldzame vorm is die waarbij spontane branden optreden.

precognitie

Betekent 'van te voren weten'. Het woord zegt het al. Precognitie is een soort helderziendheid die zo nu en dan optreedt en waarbij de betreffende persoon blijk geeft van kennis van een toekomstige gebeurtenis. Dat kan heel gewone nietsvermoedende mensen overkomen. Sinds 1994 is er een Engelstalig webexperiment gaande, ontwikkeld door het Parapsychologisch Instituut in Utrecht, waar mensen hun precognitieve dromen, hallucinaties of ingevingen naartoe kunnen sturen. Wie zo'n ingeving heeft doet er goed aan hem direct aan anderen te vertellen, zodat er getuigen zijn dat het, mocht de voorspelling uitkomen, ook werkelijk om precognitie gaat.

psi

Het woord 'psi' is geen afkorting zoals ESP of BDE, maar de 23ste letter van het Griekse alfabet, en de beginletter van het Griekse woord '*psyche*' (geest of ziel). Met de term 'psi' wordt in de parapsychologische literatuur het hele veld aangeduid, waarbij soms onderscheid wordt gemaakt tussen 'psi-gamma' (alles wat met buitenzintuigelijke waarneming te maken heeft) en psi-kappa (*psychokinese of PK*).

psychische archeologie

Een fascinerend gebruik van helderziende gaven. Er zijn gevallen bekend van helderzienden die archeologen jaren werk bespaarden doordat ze precies de omtrekken van een op te graven nederzetting konden 'zien'. Helderziende *George McMullen* (1920-2008) kon zelfs in de tijd terug, waardoor hij niet alleen de plek kon traceren maar ook gedetailleerde waarnemingen deed omtrent leefwijzen en kleding van een groep mensen die al een paar duizend jaar van de aardbodem waren verdwenen. Ook met de hulp van *psychometrie* kan nuttige informatie over de herkomst van voorwerpen uit een bepaalde tijd worden verkregen.

psychokinese of PK

Bewegen met de geest. *J.B. Rhine* (1895-1980), de grondlegger van het parapsychologische laboratorium-onderzoek, nam talloze proeven met het door de geest beïnvloeden van dobbelstenen. Ook nu nog worden veel van zulke proeven genomen met behulp van een '*Random Number Generator*', een elektronisch apparaat dat volkomen willekeurig balletjes dropt in een bak, waardoor een statistische curve ontstaat die altijd dezelfde hoort te zijn. Ook al zijn de resultaten niet spectaculair, de statistische verdeling van de balletjes geeft na talloze proeven dat de geest wel degelijk een factor is in de statistische uitkomst. Buiten het laboratorium hebben we een enkele keer te maken met mensen die soms over onvoorstelbare psychokinetische gaven beschikken. Vooralsnog een braakliggend veld van onderzoek.

psychometrie

Eigenlijk een verkeerde term, die 'zielsmeting' betekent. Liever spreken we van 'psychoscopie': zien van de ziel. Helderzienden kunnen soms beelden opvangen door een voorwerp in de hand te nemen dat toebehoort aan iemand, hier of in de geestenwereld. 'Iets' blijft om zo'n voorwerp heenhangen, niet waarneembaar voor de meesten onder ons, maar soms wel voor mensen met speciale gaven.

regressie (past life regression)

Regressie, of 'teruggaan' is een werkzame therapievorm. Toen op een gegeven moment bleek dat er eigenlijk geen grens was aan het onder hypnose teruggaan in de tijd, en een ondernemende psychiater zijn subject liet vertellen over de tijd in de baarmoeder en zijn geboorte, was de stap naar een vorig leven nog maar een kleinigheid.

Reïncarnatie-regressie is omstreden. Veel wetenschappers gooien de resultaten op één hoop: *cryptomnesie*. Ook al zijn sommige resultaten historisch te verifiëren, het blijft moeilijk om echt greep te krijgen op de echtheid van de herinneringen, in tegenstelling tot de herinneringen van kinderen die aan de hand van nog levende families uit een vorig leven soms goed na te trekken zijn. Zie *reïncarnatie*

reïncarnatie

Onder reïncarnatie verstaan we het terugkomen van de ziel in een ander lichaam.

Spiritualisten geloven dat het leven een leerschool is en dat één leven niet genoeg is om de ziel op een hoger plan te brengen. Daarvoor zijn vele ervaringen nodig. We geloven ook dat we zelf mogen meepraten in de keuze van ons volgende leven. Het geloof in reïncarnatie is oeroud, en zo nu en dan zijn er kinderen en soms ook volwassenen die zich vorige levens herinneren. Daar is veel onderzoek naar gedaan, o.a door *Prof. Ian Stevenson (1918-2007)*, die er veel over heeft geschreven. Hij ontdekte bijvoorbeeld dat sommige kinderen die in een vorig leven door een ongeluk of geweld om het leven zijn gekomen, de tekenen daarvan in het huidige leven met zich mee dragen. Hij onderzocht duizenden gevallen, vooral in Aziatische landen, maar ook in Amerika en Europa. Anderen zetten nu zijn werk voort. Het blijkt dat reïncarnatieherinneringen ook volop in onze cultuur aanwezig zijn, maar daar minder snel herkend worden dan in landen waar reïncarnatie een vanzelfsprekend deel van het geloofssysteem is.

remote viewing

Een begrip uit de parapsychologie van de laatste decennia, dat 'zien op afstand' betekent. Remote viewing is niet hetzelfde als 'gewone' helderziendheid. Bij RV-laboratoriumproeven is er sprake van een duidelijke opdracht en een onderzoeksprotocol, waardoor het bij uitstek een geschikte methode is om helderziendheid te testen. Psychisch begaafde mensen als Ingo Swann en Joe McMoneagle zijn in de periode van de Koude Oorlog door het Amerikaanse leger getraind om op afstand beschrijvingen te geven van vijandige doelen, duizenden kilometers verderop. Dat bleek succesvol. Maar RV kan ook worden gebruikt om te kijken in verleden en toekomst. RV is zelfs niet gebonden aan doelen op de Aarde. De menselijke geest kent geen beperkingen.

scrying

Het Engelse woord 'scrying' voldoet beter dan de nederlandse omschrijving 'staren in een glanzend oppervlak', maar de betekenis is hetzelfde. In de Oudheid was er in Griekenland het Psychomanteum: een ondergronds bassin met water, waar iemand, starend in het water aan het eind van zijn wekenlange inwijding zijn voorouders kon ontmoeten en met hen kon praten. Psychiater *Raymond Moody* heeft het psychomanteum in een moderne jas gegoten, met het doel om mensen een middel te geven met overledenen in contact te treden en zo hun verdriet te hanteerbaar te maken. In zijn eigen huis heeft hij een ruimte ontwikkeld waarin de zoeker, na een aantal voorbereidingen, alleen wordt gelaten met een spiegel. Dat werkt. In een groot percentage van de gevallen is er inderdaad contact tussen beide werelden en vinden zelfs af en toe *materialisaties* plaats.

Maar meestal is scrying niet bedoeld voor zulke spiritualistische doeleinden. Staren in een glanzend oppervlak is een vorm van zelfhypnose. Daarbij komen buitenzintuigelijke indrukken makkelijker bij ons binnen. De glazen bol, de spiegel of het water in een kom is dan een focuspunt. Met wat oefening slagen veel mensen er in om inderdaad beelden te gaan zien, waarvan de interpretatie dan aan degene die ze ziet wordt overgelaten.

séance

Hoewel het tegenwoordig niet meer gebruikelijk is om séances te houden, waren die in het verleden de meest gebruikte manier om contact met de geestenwereld te krijgen. Meestal ging daarbij het medium met een aantal anderen in een kring om een tafel zitten. Soms gaf men elkaar dan de hand. Door het medium, geholpen door de gezamenlijke kracht van de kring deden zich vaak paranormale verschijnselen voor - zoals het kloppen of zweven van tafels. Zulke verschijnselen hoeven niet allemaal van spirituele aard geweest te zijn. Zie ook *medium*.

somnambulisme

Een moeilijk begrip dat het meest aanhangt tegen trance maar ook trekken heeft van hypnose. De bekendste Somnambule was *Friederike Hauffe*, de '*Zieneres van Prevorst*' (1801-1829) die eigenlijk bijna voortdurend in somnambule, of slaapwandelende toestand verkeerde en dan beter kon functioneren dan tijdens haar wakkere uren. Tegenwoordig spreekt men niet meer van somnambulisme, maar in de oudere literatuur komt men het woord vaak tegen.

Spiritisme

Spiritisme omvat alle verschijnselen die te maken hebben met contact met de geestelijke wereld. Onder Spiritisme-met-een-hoofdletter verstaan we meestal de richting die is geïnspireerd op het werk van de Franse Spiritist *Allan Kardec* (1804-1869), in tegenstelling tot het *Spiritualisme*.

Spiritualisme

Spiritualisme is de richting die 'officieel' in Amerika is begonnen in 1848, toen men ontdekte dat er met geesten te communiceren viel. Natuurlijk wist men dat al veel langer, maar de beweging verspreidde zich vanaf dat historische moment over de hele westelijke wereld. Harmonia, maar ook het *Spiritisme* van Allan Kardec, zijn daaruit voortgekomen.

stemmen horen

Hoe vreemd het ook mag klinken, maar het horen van stemmen is geen uitzonderlijk fenomeen dat per se gekoppeld is aan een pathologische toestand zoals schizofrenie. Er blijken heel veel mensen te zijn die zo nu en dan stemmen horen, sommigen zelfs bijna voortdurend. De meesten van die mensen functioneren zo normaal mogelijk. Sommigen herkennen die stemmen, anderen helemaal niet. Anders dan bij schizofrenie zijn de stemmen meestal niet bedreigend. We kunnen ons afvragen of er bij die mensen niet een deur op een kier staat die hen toestaat astraal gekwebbel op te vangen. Alweer iets wat we niet weten.

stigmata

Stigmata zijn de klassieke wonden van de gekruisigde Jezus, die zich bij sommige uitermate vrome mensen spontaan manifesteren. Dat het hier om een psychologisch verschijnsel gaat en niet om een fenomeen dat van buiten af iemand treft, blijkt onder meer uit het feit dat de wonden op de handen van stigmatici historisch onjuist zijn, (gekruisigden werden vastgenageld in de pols, niet in de hand, die het gewicht niet kan dragen) maar wel de normale weergave zijn in kunst en kerken, de beelden die de stigmatici hun leven lang in zich opgenomen hebben. Overigens wordt het verschijnsel daar misschien nog wonderlijker door, want het zegt iets over de macht van onze geest over het lichaam. Beroemde stigmatici waren *Franciscus van Assisi*, en in de 20ste eeuw *Therèse Neumann* en *Padre Pio*.

telefoon uit het hiernamaals

Alweer iets ongelofelijks, maar er zijn tientallen goed gedocumenteerde gevallen bekend van mensen die worden opgebeld door een overleden vriend of familielid. Bij navraag bij het telefoonbedrijf blijkt dat zo'n gesprek nergens staat geregistreerd. Soms heeft iemand een gesprek met een bekende, en hoort pas later dat die al enige tijd dood is. Soms ook is er sprake van een waarschuwing voor een naderend gevaar, of wordt een poging gedaan, net als bij verschijningen, om alsnog iets recht te zetten. Ook komt het voor dat er maar een enkel woord gezegd wordt, of alleen een naam van de ontvanger wordt uitgesproken. We weten allemaal hoe makkelijk het is om een dierbare aan zijn stem en intonatie te herkennen. Bij de ontvanger is er dan ook meestal geen twijfel aan de echtheid van het contact. Het is te begrijpen dat zo'n telefoontje op z'n minst tot grote emotionele verwarring aanleiding geeft.

telekinese

Onder telekinese (letterlijk van een afstand bewegen) verstaan we het verplaatsen van voorwerpen zonder toedoen van menselijke kracht. Voorbeelden van mensen met telekinetische gaven zijn *Uri Geller* en de Russische *Nina Kulagina* (1926-1990). Telekinetische gaven zijn zeldzaam, maar komen vooral bij kinderen toch regelmatig voor. Meestal neemt die begaafdheid af, of verdwijnt helemaal met het intreden van de puberteit. Zie ook *psychokinese*

telepathie

Telepathie is een van de normaalste paranormale verschijnselen. Het woord betekent 'gevoel op afstand'. Onze gedachten kunnen door anderen worden opgepikt, en dat gebeurt waarschijnlijk veel vaker dan we ons bewust zijn. Telefoon-telepathie is een heel gebruikelijke ervaring: we denken aan iemand en op het zelfde moment gaat de telefoon...en ja hoor. Met telepathie zijn opmerkelijke proeven genomen die het verschijnsel bevestigen. Afstand speelt daarbij geen enkele rol, netzomin als fysieke obstakels tussen zender en ontvanger. *Edgar Mitchell*, de man die als zesde op de Maan wandelde, deed een geslaagd telepathisch experiment vanaf de Maan naar de Aarde.

Theosofie

Theo-sofia, de 'wijsheid van God' is een filosofische richting die in 1875 door de Russische madame *Helena Petrovna Blavatsky* (1831-1891) in het leven werd geroepen. Haar leer steunt op het bestaan van de zg. Mahatma's, figuren die om de mensheid te dienen kiezen voor incarnatie. Zij zouden zich ophouden in de Himalaya, waar zij de 'Witte Broederschap' vormen. Blavatsky schreef onder hun invloed de 'bijbels' van de Theosofie: 'De Geheime Leer' en 'Isis Ontsluierd'. Het hoofdkwartier van de Theosofen werd gevestigd in Adyar in India.

Veel van de eerste aanhangers van de Theosofie waren spiritisten, want ook Theosofen geloven in leven na de dood. Later zijn de groepen uit elkaar gegroeid. Andere beroemde Theosofen waren *Henry S. Olcott*, en *J.P. Sinnett*, en in latere jaren *Annie Besant* en *C.W. Leadbeater*. Ook in Nederland bloeide de Theosofie, met als hoogtepunt de 'Ster-kampen' in Ommen, waar de jonge Jiddu Krishnamurti (1895-1986) het middelpunt was. De Theosofie spreekt nog steeds mensen aan en telt ook in Nederland nog vele aanhangers. In Amsterdam is een reusachtige Theosofische bibliotheek met duizenden boeken, die al bestaat sinds 1899. De bibliotheek heeft een uitgebreide website.

trance

Trance is een verschijnsel dat zich in onze hersenen afspeelt; een andere vorm van bewustzijn. Hoewel trance een veelvoorkomend verschijnsel is, weten we eigenlijk nog te weinig van bijzondere bewustzijnstoestanden en hun oorzaken.

Men hoort het woord trance vaak in verband met spiritisme, zie 'trance-medium' maar trance kan bij iedereen optreden. Een hypnotiseur brengt zijn subject in trance, maar trance kan ook spontaan over iemand komen. Sommige mensen zijn er gevoeliger voor dan anderen. Een lichte trance merken we misschien niet eens op. Bij hypnose onderscheiden we lichte, middelmatige en diepe trance, waarbij diepe trance slechts bij 15% van de mensen bereikt kan worden. 15% is helemaal niet onder hypnose te brengen. Waarom de een wel en de ander niet is onbekend.

trance-medium

Een trance-medium is een medium dat in trance gaat voor ze haar mediamieke werk doet. In de 18de en 19de eeuw kwamen zulke mediums vaak voor en ze trokken veel aandacht. Meestal wist zo'n medium niets meer van het meegedeelde als ze weer wakker was. Tegenwoordig zijn echte trance-mediums zeldzaam en misschien wel helemaal uit het openbare leven verdwenen.

uittreden

Onder uittreden verstaan we het losmaken van het astrale of etherische lichaam van het stoffelijke dagelijkse lichaam. Dat kan soms spontaan gebeuren, of ook met oefeningen worden bevorderd. Sommigen maken in die toestand reizen in de astrale wereld, anderen overkomt het gewoon en dan vaak tegen hun zin. Er zijn veel getuigenissen van mensen die bijvoorbeeld tijdens een operatie zichzelf 'van boven af' schijnen te zien. Uittreding heet in't Engels '*Out of Body Experience*, of O(O)BE. We treden uit als we sterven. Sommigen vermoeden dat het ons allemaal vaak 's nachts overkomt en dat we op die manier verre plaatsen bezoeken in onze dromen. Uittreding is een wetenschappelijk onderzocht verschijnsel. Er is veel literatuur over.

verschijning

Van een verschijning spreken we als er een mens of een dier zichtbaar wordt vanuit de andere wereld. Verschijningen van geesten zijn niet altijd welkom en vanzelfsprekend zullen de meesten van ons er behoorlijk van schrikken. Toch zijn de meeste verschijningen niet bedreigend, en soms hebben ze een duidelijke boodschap of waarschuwing. Veel mensen maken zoiets mee, en niet alleen helderzienden!

visualisatie

Visualiseren, iets (proberen te) zien zonder je ogen te gebruiken, doe je in je fantasie. Ieder mens is in staat tot het visualiseren van mensen en dingen die in zijn geheugen zijn opgeslagen. Ook ontstaan visuele impressies vaak zonder onze bewuste inbreng, bijvoorbeeld als we een boek lezen en het hele verhaal zich als een soort film voor ons innerlijk oog afspeelt. Ook in onze dromen visualiseren we er lustig op los. Visualiseren kun je oefenen. Bij *meditatie* wordt vaak gebruik gemaakt van visualisaties.

wicca

Wicca, of moderne witte magie, is een beweging die de laatste jaren enorm in opkomst is, in het verlengde van de New Age beweging en de aandacht voor de natuur. Het motto is "doe wat je wilt, zolang het niemand schaadt". Wicca-aanhangers zijn zeer divers, maar veel van hen identificeren zich met de 'heksen' uit het verleden, en geven hun rituelen, veelal geënt op aard-magie, een magisch tintje. Er zijn verschillende scholen met hun eigen 'tradities', maar die tradities zijn meestal van deze tijd, en niet overgeleverd vanuit het verre verleden, zoals vaak wordt beweerd.

zilveren koord

Tussen ons stoffelijke lichaam en het etherische of astrale lichaam wordt door sommige helderzienden een verbinding waargenomen die 'het zilveren koord' wordt genoemd. Bij het einde van het leven wordt die verbinding verbroken, iets wat door sommigen met een psychische gave kan worden gezien. Het 'koord' is blijkbaar geen belemmering voor astrale uitstapjes, maar het zorgt er wel voor dat er altijd een verbinding blijft tussen stoffelijk en astraal lichaam, zodat niemand bang hoeft te zijn z'n huis kwijt te raken. Pas bij het sterven gaan beiden hun eigen weg.